

ECOLOGISCH ADVIES SCHIETWILGEN GAASPERPLASPARK

December
2019

Advies i.v.m. beheerwerkzaamheden aan
schietwilgen in het Gaasperplaspark

Ecologisch Advies schietwilgen Gaasperplaspark

Advies i.v.m. beheerwerkzaamheden aan schietwilgen in het Gaasperplaspark

Opgesteld door: 5.1, 2, e

In opdracht van: Groengebied Amstelland
Bankrasweg 1B
1183 TP Amstelveen

© december 2019

Inhoudsopgave

ADVIESVRAAG	3
LIGGING EN BEGRENZING	4
2.1 Plangebied	4
AANGETROFFEN	5
ECOLOGIE	6
ANALYSE	6
ADVIES	7
GERAADPLEEGDE BRONNEN	7
Literatuur	7
Internet.....	7
Foto's en kaarten	7
FOTOBIJLAGE	8

Adviesvraag

Recreatieschap Groengebied Amstelland beheert het Gaasperplaspark in Amsterdam Zuidoost. Het inmiddels 40 jaar oude Floriadepark is destijds aangeplant met snelle groeiers om snel enige omvang van de beplanting te creëren. Ook werden schiet- en kraakwilgen geplant om als knotboom te worden beheerd. Na 40 jaar zijn de bomen uitgegroeid tot forse exemplaren. Knotbomen groeiden meerstammig uit omdat knotten achterwege bleef. In sommige situaties is er sprake van een spontane opslag uit zaad of uitgewaaide takken.

De schiet- en kraakwilgen zijn na 40 jaar aan het eind van hun omlooptijd gekomen. De bomen zijn afstervend en veelal getroffen door watermerkziekte. Bij deze ziekte sterven telkens delen van de boom af waardoor gevaar ontstaat van spontane takbreuk en uitwaaien.

In 2018 werd onderhoud gepleegd aan de bomen door het uitnemen van het dode hout tot op het "nog" gezonde hout. Hierdoor ontstaan gekandelaberde bomen waarop aan het uiteinde van de tak een "pruik" met takken gaat groeien. De bomen worden hierdoor na enkele jaren instabiel omdat de pruik te zwaar wordt voor de takken. Bovendien is het esthetisch geen fraaie vertoning.

Aan Arda advies voor natuur en landschap werd om advies gevraagd: "Hoe nu verder met deze bomen! Kappen, knotten, opnieuw kandelaberen of aan de natuur over laten en welke consequenties heeft dat voor aanwezige of potentieel aanwezige soorten? "

Beeld nazomer 2019, foto Groengebied Amstelland

Ligging en begrenzing

2.1 Plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, Amersfoort-coördinaten 127783/479919. Het plangebied is het rode vlakje op de kaart.

Het plangebied omvat een doodlopend schiereiland met een snipperpad waarvan aan weerszijde ruigte en beplanting staat zoals bramen en meidoorns. Het opgaande hout bestaat uit schietwilgen met ster aangeduid op de kaart, els en meidoornstruiken.

Kaart en luchtfoto (Bron:Pdok-service)

Aangetroffen

Op 12 december 2019 werd een bezoek gebracht aan het plangebied. Er werden 11 schietwilgen van forse omvang gezien. De meeste bomen zijn gekandelaberd en hebben uitgelopen bundels met takken op de stompen staan.

Ondanks het kandelabereren in 2018 vertonen alle bomen meer of minder doodhout variërend van zware standers tot dunne twijgen. De bomen hebben watermerkziekte. Alle bomen vertonen bastscheuren met flarden loszittende bast. In de bomen komen holten voor en werden meerdere spechtengaten gezien.

Een tweetal schietwilgen aan de oostzijde staan vrij grenzend aan open plek in het park. Beide bomen zijn t.o.v. de overige bomen in een redelijke conditie maar hebben in de kroon dood hout.

Het deel van het park loopt dood in een schiereiland. In het midden ligt een pad dat met houtsnippers is verhard maar inmiddels is vergaan. De ondergroei bestaat uit voedselrijke ruigte vegetatie en uitgegroeide meidoorns en braamstruiken.

Bomen in redelijke conditie met in de kruin doodhout

Geen van de bomen vormt een gevaar voor wat betreft omwaaien van de boom. De gekandelaberde bomen hebben minder doodhout en lijken op het moment geen gevaar te leveren voor takbreuk of uitwaaien. De beide oostelijke bomen hebben wel zwaar doodhout met kans op takbreuk en uitwaaien.

Ecologie

Schietwilg (*Salix alba*) is een algemeen voorkomende boom in doorgaans dynamische voedselrijke milieus zoals langs de rivieren en in kustregio's. De bomen in het park betreffen niet de wilde soort maar een gekweekte vorm veelal een kruising met kraakwilg. Onder gunstige omstandigheden kunnen schietwilgen honderd jaar oud worden. De bomen zijn ecologisch van betekenis voor schimmels, insecten en vogels in zowel de gezonde als de aftakelende fase van de boom. In het rottende hout leeft bijvoorbeeld de wilgenbastrups, maakt de blinde bij gangen voor het broed, hakt de specht naar insecten of maakt een nest. Onder de loszittende bast, in holten of scheuren vinden vleermuizen een onderkomen.

Analyse

- De bomen in het Gaasperplaspark zijn alle watermerkziek. De ziekte is niet meer te bestrijden.
- De bomen vormen op dit moment geen direct gevaar voor recreanten.
- De bomen staan in een uithoek van het park op een doodlopend schiereiland.
- De bomen zijn ecologisch van betekenis voor vogels, insecten en vleermuizen.

De bomen kappen betekent verlies van een ecologisch waardevol stukje natuur dat hoe dan ook gecompenseerd moet worden i.v.m. redelijke zekerheid voorkomende beschermde soorten zoals vogels en vleermuizen.

De bomen kandelaberden draagt bij aan mogelijk langere levensduur maar het maakt de bomen instabiel door vormen van zware pruiken op de stompen. De watermerkziekte gaat er niet van over. De ecologische waarde blijft redelijk hoog mits er geen stompen uitbreken.

De bomen knotten kan een aanzienlijke levensduur verlenging opleveren mits de onderstam niet is aangetast, hol of rot is. Ecologisch hebben knobomen een hoge waarde. Anderszins betekent knotten verlies van holten en loszittende bast hoger op de boom.

Niets meer doen en moeder natuur haar werk laten doen levert ecologisch gezien de grootste winst op. De afstervende bomen zijn voor schimmels, insecten, vogels en zoogdieren nog lang van betekenis. Op termijn worden de bomen gevaarlijk voor recreanten. Afsluiten van het pad is dan een optie of eens per twee jaar de gevaarlijke delen uitlichten.

Advies

Onderhoud de twee oostelijke vrijstaande schietwilgen door uitlichten van doodhout en verwijderen van plakoksels. Niet kandelaberen maar tot op de stam verwijderen van doodhout.

De overige bomen laten staan en moeder natuur haar werk laten doen! Eens in de twee jaar gevaarlijk hout verwijderen. Aangeraden wordt om het huidige "snipper" pad niet meer te onderhouden en zo mogelijk met zware stammen van elders in het park het pad afsluiten.

Indien wordt besloten tot kap van de bomen, is een quickscan en voortgezet onderzoek in kader van Wet Natuurbescherming 2017 naar beschermde soorten noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Weeda. E, Nederlandse ecologische flora
- Koning de Jan, Broek van den Wim, Dendrologie van de lage landen
- Jansen, A. M & Schaminée J.H.J., Europese Natuur in Nederland, Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV uitgeverij, Utrecht, 2008
- Jansen, A. M & Schaminée J.H.J., Europese Natuur in Nederland, Zee en kust Natura 200 gebieden KNNV uitgeverij, Utrecht, 2009
- Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland tot vaststelling van de Verordening uitvoering van de Wet natuurbescherming

Internet

Voorzover niet eerder in bronvermeldingen opgenomen:

<http://www.vleermuis.net>

<https://www.pdok.nl/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming

Foto's en kaarten

Fotografie: 5.1, 2, e Groengebied Amstelland

Kaarten: Open streetmap pdokservice

Bewerking 5.1, 2, e QGIS 2.14 Essen

Andersenhof 8

3446 BS Woerden

Internet: www.arda-natuur.nl 5.1, 2, e [@arda-natuur.nl](https://twitter.com/arda-natuur.nl)

T 0348743245

M 5.1, 2, e

KvK 34223327

Fotobijlage

